

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. c)
Istorie

Test 19

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Cu domnia lui Petru I [...], Moldova face pași hotărâți în direcția afirmării internaționale și a organizării statale. Îndepărtându-se de Ungaria [...], Petru se apropie de Polonia, aderând la noua și puternica grupare de forțe constituită în răsăritul Europei odată cu crearea uniunii polono-lituaniene. În 1387, Petru I depune omagiul regelui Vladislav Jagiello, inaugurând astfel principala direcție de politică externă a Moldovei timp de un secol. În cadrul noii legături externe pe care a stabilit-o cu regele Poloniei, domnul Moldovei i-a acordat și un împrumut de 3000 ruble, garantat de acesta prin concedarea temporară a orașului Halici și a ținutului înconjurător, act care s-a aflat la originea unui îndelungat conflict teritorial între cele două țări. Eliberat de presiunea ungară în timpul crizei de succesiune și a luptei pentru putere prin care a trecut Ungaria după moartea regelui Ludovic, Petru I creează o mitropolie ortodoxă cu sediul la Suceava, unde se mută și reședința domnească. Deși conflictul dintre domn și Patriarhia din Constantinopol în problema dreptului de a-l numi pe titularul noului scaun mitropolitan a amânat ani în șir instalarea unui mitropolit canonic, Moldova și-a asigurat sursa proprie de legitimare a puterii, etapă însemnată a consolidării independenței țării.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

B. „Cu toată fidelitatea manifestată de Alexandru cel Bun alianței polono-lituaniene, în momentul în care Vladislav Jagiello a ajuns [...] la înțelegere cu regele Ungariei, Sigismund de Luxemburg, [...] situația Moldovei a început să fie primejduită pentru că Polonia [...] s-a arătat dispusă la concesiile în favoarea regatului maghiar pe seama Moldovei.

Potrivit prevederilor tratatelor polono-maghiare, desfășurate în cursul anului 1412 la Lublau [...], regele Ungariei, deși recunoștea suzeranitatea Poloniei asupra Moldovei, obținea din partea lui Vladislav Jagiello ca Moldova să fie obligată să ajute cu oștile ei regatul maghiar, în eventualitatea unui conflict cu turcii. Nerespectarea de către Alexandru cel Bun a obligațiilor ce i se impuneau urma să ducă la împărțirea Moldovei între cei doi suverani în zone teritoriale echivalente. [...] Neparticiparea lui Alexandru cel Bun la luptele pe care regele Ungariei le-a purtat în Țara Românească împotriva otomanilor l-a făcut pe Sigismund de Luxemburg să ceară la Congresul de la Luck, din ianuarie 1429, punerea în aplicare a Tratatului de la Lublau, Alexandru cel Bun să fie înlăturat de la domnie și Moldova împărțită. Pretenției lui Sigismund [...] i s-a împotrivit Vladislav Jagiello [...].”

(Șt. Ștefănescu, *Istoria medie a României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnitorul român, precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la omagiul depus de Petru I. **2 puncte**
3. Menționați două state medievale la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că reședința domnească își mută sediul în Suceava. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni desfășurate în secolul al XIV-lea pentru formarea statului medieval Țara Românească. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a autonomiilor locale atestate în spațiul românesc din Sudul Carpaților, în secolul al XIII-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În politica externă, forțele politice românești s-au străduit să creeze un regim de securitate europeană și sud-est-europeană care să garanteze, sub egida Societății Națiunilor, menținerea situației existente în Europa, și, implicit, a României Mari, așa cum rezultase ea în urma sistemului de la Versailles. De aici, relațiile ei foarte strânse de alianță cu Franța și Marea Britanie, principalii garanți ai Tratatelor de la [...] [sfârșitul Primului Război Mondial]. De aici, toate convențiile sale defensive cu Polonia, în 1921 (înlocuită cu un tratat de garanție în 1926), pentru a se asigura împotriva Rusiei Sovietice, cu Cehoslovacia și Iugoslavia, în 1920-1921 (cu care, de altfel, și constituie Mica Înțelegere), împotriva revizionismului maghiar, tratatele de amicitie cu Franța și cu Italia, în 1926, aderarea la Pactul Briand-Kellog și la Protocolul de la Moscova din 1928-1929, constituirea, împreună cu Iugoslavia, Grecia, Turcia, a Înțelegerii Balcanice în 1934 (aceasta din urmă pentru temperarea Bulgariei).

Diplomația română e activă și originală. Un rol însemnat în impulsionearea ei îl are Nicolae Titulescu [...], un diplomat de excepție, prin personalitatea căruia România ocupă un loc important în Societatea Națiunilor (Titulescu este de două ori, în 1931 și 1932, președinte al Adunării Generale a acesteia, caz unic în istoria organizației) [...]. Titulescu restabilește relațiile diplomatice cu Uniunea Sovietică în 1934, iar în 1936 poartă convorbiri cu Litvinov, ministrul sovietic de Externe, pentru un tratat de asistență mutuală cu URSS. ”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți conflictul militar internațional, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul al care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați diplomatul român și funcția deținută de acesta în Societatea Națiunilor, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la acțiunile diplomației românești în relația cu Uniunea Sovietică. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la politica externă a României în perioada 1921-1929, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia politica internă a României se caracterizează prin democrație, în perioada la care se referă sursa dată. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român modern (secolele al XVIII-lea – al XIX-lea), având în vedere:

- prezentarea unui proiect politic referitor la statul român modern, elaborat în ultimele trei decenii ale secolului al XVIII-lea;
- menționarea a trei prevederi înscrise în proiectele politice referitoare la statul român modern, elaborate/prezentate în prima jumătate a secolului al XIX-lea;
- precizarea unei acțiuni desfășurate de români în 1859 și menționarea unei consecințe a acesteia;
- formularea unui punct de vedere referitor la evenimentele politice desfășurate în anul 1866, în plan intern și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. c)
Istorie
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Test 19

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Alexandru cel Bun **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *În 1387, Petru I depune omagiul regelui Vladislav Jagiello, se inaugurează principala direcție de politică externă a Moldovei timp de un secol etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru oricare două dintre răspunsurile: Moldova, Ungaria, Polonia **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
(3px2=6p)
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **A**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemplu: *Cauză: pentru că Polonia [...] s-a arătat dispusă la concesiile în favoarea regatului maghiar pe seama Moldovei și efect: situația Moldovei a început să fie primejduită etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror două acțiuni desfășurate în secolul al XIV-lea pentru formarea statului medieval Țara Românească
Exemple: desfășurarea luptei de la Posada din 1330, organizarea Mitropoliei Țării Românești în 1359 **etc.**
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărei acțiuni menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la acțiune
(2px2=4p)
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei caracteristici a autonomiilor locale atestate în spațiul românesc din Sudul Carpaților, în secolul al XIII-lea
Exemplu: au conducători cu atribuții administrativ-militare **etc.** **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Primul Război Mondial **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XX-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: Nicolae Titulescu
3 puncte pentru menționarea funcției deținută de acesta în Societatea Națiunilor
Exemplu: președinte al Adunării Generale **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a două informații referitoare la acțiunile diplomației românești în relația cu Uniunea Sovietică
(3px2=6p)
Exemple: *Titulescu restabilește relațiile diplomatice cu Uniunea Sovietică în 1934; în 1936, N. Titulescu poartă convorbiri cu ministrul sovietic de Externe pentru încheierea unui tratat de asistență mutuală etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la politica externă a României în perioada 1921-1929
câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat
(3px2=6p)

Exemplu: În perioada 1921-1929, politica externă a României promovează ideea colaborării între state. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *tratatele de amicitie cu Franța și cu Italia, în 1926 și aderarea la Pactul Briand-Kellog etc.* **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** adoptarea Constituției din 1923 **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – lea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru menționarea oricărui proiect politic referitor la statul român modern, elaborat în ultimele trei decenii ale secolului al XVIII-lea (**de exemplu:** memoriul boierilor români prezentat în Congresul de la Șistov din 1791 **etc.**)
3 puncte pentru prezentarea proiectului politic menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la proiectul politic și se utilizează relația cauză-efect;
1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la proiectul politic
- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror trei prevederi înscrise în proiectele politice referitoare la statul român modern, elaborate/prezentate în prima jumătate a secolului al XIX-lea (**de exemplu:** drepturi și libertăți cetățenești, unirea Moldovei cu Țara Românească, emanciparea țăranilor și împroprietărirea cu despăgubire **etc.**) **(3px3=9p)**
- **2 puncte** pentru precizarea oricărei acțiuni desfășurate de români în 1859 (**de exemplu:** organizarea adunărilor electivă **etc.**)
3 puncte pentru menționarea oricărei consecințe a acesteia (**de exemplu:** dubla alegere a lui Al. I. Cuza **etc.**)
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la evenimentele politice desfășurate în anul 1866, în plan intern (**de exemplu:** Evenimentele politice desfășurate în anul 1866, în plan intern, au consolidat statul român modern. **etc.**)
4 puncte pentru sustinerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**